

SÖKANDE

AcadeMedia Eductus AB, 556527-4007
Box 213
101 24 Stockholm

Ombud: Heidi Westman
AcadeMedia AB
Box 213
101 24 Stockholm

MOTPART

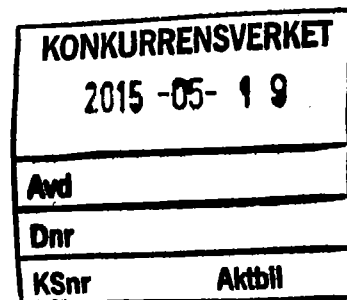
Västerbottens läns landsting
901 89 Umeå

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling - LOU

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten beslutar att upphandlingen inte får avslutas innan rättelse gjorts på så sätt att en ny prövning av anbuden genomförts.

I aktuell situation är det inte fråga om uppgifter som redan lämnats eftersom det inte fanns någon egenhändig underskrift överhuvudtaget, underskriften kan alltså inte bli föremål för komplettering. I kombination med avsaknaden av bekräftelse av uppfyllelse av kravet i punkten 2.1 innebär bristen i Folkuniversitetets anbud dessutom att det råder osäkerhet kring vem som borde underteckna anbudet, vem som är behörig företrädare. En komplettering skulle alltså riskera att snedvrída konkurrensen och bryta mot likabehandlingsprincipen. Om förvaltningsrätten ändå anser att en sådan komplettering är tillåten har Landstinget i vart fall inte begärt en sådan komplettering varför skallkravet förblir ouppfyllt.

Vidare har förhandlingarna med Folkuniversitetet genomförts i strid mot likabehandlingsprincipen och öppenhetsprincipen.

Upphandlingens brister har som direkt följd lett till att Eductus inte tilldelats ramavtal i upphandlingen. Det är därmed tydligt att Eductus lidit eller riskerar att lida skada.

Landstinget anför bl.a. följande.

Folkuniversitetet uppfyller ställda skall-krav.

T1 Administrativa föreskrifter är ett dokument som endast innehåller information av administrativ karaktär. I dokumentet finns inga svarsrutor som leverantören ska besvara. Däremot finns en svarsruta för att illustrera informationen om svarsrutor i de dokument som ska sändas in.

Landstinget hade kunnat komplettera Folkuniversitetets anbud med underskrift då underskrift av ett anbud inte är av sådant slag att en komplettering skulle kunnat innebära någon särbehandling eller konkurrensbegränsning eller risk för diskriminering. LOU innehåller heller

inga krav på att anbud ska vara undertecknade för att äga giltighet. Krav på underskrift av anbudet måste därmed anses vara av en sådan administrativ karaktär att det sammantaget med möjligheten till komplettering inte kan anses att Eductus har missgynnats av Landstingets hantering.

I förfrågningsunderlagets administrativa föreskrifter finns visserligen krav på att anbudet ska vara undertecknat av behörig företrädare. Detta krav är en standardskrivning från Landstingets mall som kommit med av misstag. Då anbuden ska lämnas elektroniskt via Landstingets upphandlingsverktyg ställs inte krav på undertecknande då det skulle motverka syftet med elektronisk anbudsinslämning. Syftet är att underlätta anbudshandlingen för såväl leverantörer som Landstinget. Om leverantören ska tvingas skriva ut sitt anbud, underteckna detta och därefter scanna dokumentet för att lämna in elektroniskt motverkas syftet med elektronisk anbudsgivning. Att kräva undertecknande av anbuden vid elektronisk anbudsinslämning skulle vara oproportionerligt och riskera att Landstinget tvingas utesluta annars mycket fördelaktiga anbud på grund av formaliafel.

TILLÄMPLIGA BESTÄMMELSER

Upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas. (1 kap. 9 § LOU)

Om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i LOU och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts. (16 kap. 6 § LOU)

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Eductus menar bl.a. att anbudet från den vinnande anbudsgivaren Folkuniversitetet rätteligen inte skulle ha utvärderats då det inte uppfyller samtliga skall-krav.

Vad gäller det som anförts om att anbudet från Folkuniversitetet inte är undertecknat av behörig företrädare noterar förvaltningsrätten att det inte finns någon bestämmelse i LOU som anger att ett anbud ska vara underskrivet för att vara giltigt. Om en upphandlande myndighet har ställt krav på att anbud ska vara underskrivet på visst sätt blir det dock ett formkrav för anbudets giltighet. Av likabehandlingsprincipen följer att en upphandlande myndighet inte kan efterge eller bortse från sådana krav som uppställts i förfrågningsunderlaget. I nu aktuell upphandling har i förfrågningsunderlaget uppställts krav på att anbud skall vara undertecknat av behörig företrädare hos leverantören. Av handlingarna i målet framgår att anbudet från Folkuniversitetet inte är undertecknat och att kravet således inte är uppfyllt.

Landstinget menar dock att kravet inte ska upprätthållas då det är en standardskrivning som kommit med av misstag och som motverkar syftet med elektronisk anbudsgivning. Elektronisk anbudsgivning är dock inte oförenlig med ett krav på undertecknande av behörig företrädare för anbudsgivaren, eftersom det även vid elektronisk anbudsgivning kan vara av vikt för den upphandlande myndigheten att man kan säkerställa att ett lämnat anbud är bindande (jfr Kammarrätten i Stockholms avgörande den 12 maj 2014 i mål nr 1383-14). Med hänsyn härtill och då kravet är utformat på ett tillräckligt tydligt sätt ska det också upprätthållas.

På grund av det anförda finner förvaltningsrätten att anbudet från Folkuniversitetet rätteligen inte borde ha utvärderats eftersom det inte

uppfyller det aktuella kravet. Genom att ändå utvärdera anbudet från Folkuniversitetet har Landstinget handlat i strid med de gemenskapsrättsliga principerna om likabehandling och förutsebarhet och därmed även mot bestämmelserna i 1 kap. 9 § LOU.

Eductus synes även mena att förfrågningsunderlaget är otydligt. Förvaltningsrätten anser det dock inte visat att det funnits sådana otydligheter i förfrågningsunderlaget att principen om förutsebarhet överträtts till följd därav.

Eftersom anbudet från Eductus kom på andra plats vid anbudsutvärderingen, efter Folkuniversitetets anbud som sålunda rätteligen inte borde ha utvärderats, har Eductus lidit eller kunnat komma att lida skada till följd av den konstaterade felaktigheten.

Grund för åtgärder enligt 16 kap. 6 § LOU föreligger därför. Förvaltningsrätten kan enligt nämnda bestämmelse besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts. Det ankommer på domstolen att besluta om vilken åtgärd som är lämplig i det enskilda fallet. Med hänsyn till att den i målet aktuella felaktigheten hänför sig till prövningen av anbuden finner förvaltningsrätten det tillräckligt med rättelse på så sätt att anbudsprövningen görs om.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1C LOU)

Patrik Södergren
Rådman

Målet har föredragits av Christina Röckner.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Om Ni vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska Ni skriva till Kammarrätten i Sundsvall.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer

till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.